

Converses amb el Banc Sabadell La sortida de la crisi

L'atur, la baula feble de la represa

ANÀLISI Cinc experts debaten sobre la intensitat de la recuperació i els punts negres que arrossega l'economia catalana **OMBRA** Coincideixen a afirmar que el deficient mercat laboral requereix actuacions urgents i profundes

B. Badrinas
BARCELONA

El setembre del 2013, ara fa poc més de dos anys, El Punt Avui va reunir sis economistes per analitzar l'evolució i la consolidació de la recuperació econòmica. La conclusió principal d'aquella trobada va ser que l'economia havia tocat fons, i que el camí cap a la normalitat seria llarg i costós. Dos anys després, i malgrat les incerteses que encara ens envolten, bona part d'aquells economistes es van retrobar per corroborar en el transcurs del debat *Converses amb el Banc Sabadell*, que s'emetrà demà a El Punt Avui Televisió, que la represa és una realitat, encara que arrossega un punt negre: una taxa d'atur insosteniblement elevada.

"El nombre de divorcis i d'accidents d'automòbil està creixent, igual que el trànsit de les autopistes i la setmanada que reben els nens... Tots els indicadors estan millorant i això denota que hi ha més activitat", va fer notar José García Montalvo, catedràtic d'economia de la UPF. "El PIB està creixent al 3% i els desequilibris com ara l'endeutament i el dèficit públic s'estan corregint, però hi ha ombres, com un entorn internacional amb incerteses i un potencial de creixement baix a llarg

Els participants en el debat 'Converses amb el Banc Sabadell', a l'exterior dels estudis d'El Punt Avui Televisió, a Sant Just Desvern ■ JOSEP LOSADA

termini", va assenyalar Sofia Rodríguez, economista en cap del Banc Sabadell. Per l'enginyer Joaquim Coello, les dades macroeconòmiques són bones, però el ciutadà no percep aquesta recuperació, entre altres motius, per la precarietat del mercat laboral: "S'han de fer reformes per intentar reduir la

distància entre els que tenen més i els que tenen menys."

Amb una taxa d'atur que actualment se situa en el 19% i que va superar el 24% el 2013, en el moment més agut de la crisi econòmica, l'ocupació i el mercat laboral van ser dos dels punts centrals de la xerrada. "El problema de

l'ocupació en aquest país no el resolldrem creant molts llocs de treball, sinó ocupació de qualitat, perquè quan en generem molts són ocupats per gent de fora, perquè els d'aquí no els volem", va explicar Alfred Pastor, professor de l'iese. Per Elisenda Paluzie, degana de la Facultat d'Economia i

Empresa de la UB, el gran problema és que la caiguda va ser molt forta: "Venim de molt avall i de sous molt baixos, caldran molts anys d'anar molt bé per retornar a taxes més suportables." "La taxa d'atur és insostenible, especialment entre el jove, que arriba al 50%. És clar que el mercat laboral no fun-

ciona bé quan en èpoques bones la taxa d'atur és del 12% i en èpoques dolentes s'enfila fins al 24%", va dir Montalvo.

Arribats a aquest punt, els sis experts van mirar de buscar solucions per a la xacra de l'atur, tant des del punt de vista del curt termini com del llarg, a més de proposar reformes

Els protagonistes del debat

Joaquim Coello

ENGINYER

Enginyer naval per l'Escola Tècnica d'Enginyers Navals de Madrid. Assessor de presidència de Gamesa i conseller de Miquel & Costas, entre altres càrrecs en el món empresarial. Entre el 2004 i el 2006, va presidir l'Autoritat Portuària de Barcelona.

“Les dades macroeconòmiques estan millorant, però s'han de fer reformes per reduir la distància entre els que tenen més i els que tenen menys, perquè la pobresa i la precarietat es veuen tot just sortir al carrer”

Elisenda Paluzie

DEGANA D'ECONOMIA A LA UB

Llicenciada en ciències econòmiques i empresarials per la Universitat de Barcelona (1992), des del 2009 és la degana d'aquesta facultat, on imparteix classes des del 1993. És membre del consell d'administració d'ACC10 i autora de desenes d'articles de recerca.

“Venim de molt avall, amb una taxa d'atur elevada i salaris molt baixos. Per recuperar-nos i tornar a taxes més suportables, caldran molts anys d'anar bé”

J. García Montalvo

CATEDRÀTIC D'ECONOMIA A LA UPF

Llicenciat en economia per la Universitat de València (1987) i doctorat per la Universitat de Harvard. Director del departament d'economia i empresa de la UPF i consultor de l'OCDE i el Banc Mundial. És autor de dotze llibres i més de cent articles.

“És clar que el mercat laboral no funciona bé quan en èpoques bones la taxa d'atur és del 12% i en èpoques dolentes s'enfila fins al 24%. A més, entre els joves l'atur arriba al 50%, una taxa que és insostenible”

Sofía Rodríguez

ECONOMISTA EN CAP DEL BANC SABADELL

Llicenciada en ciències econòmiques per la Universitat de Santiago de Compostel·la (1994) i màster en economia monetària i finances pel Cemfi. El 1999 es va incorporar al Banc Sabadell, on exerceix d'economista en cap. Va treballar a AB Asesores i Harvard Management (Boston).

“El PIB està creixent al 3% i els desequilibris s'estan corregint, però hi ha ombres, com un entorn internacional amb incerteses i un potencial de creixement baix a llarg termini”

Alfred Pastor

PROFESSOR EMÉRIT A L'IESE

Doctor en economia per la UAB i pel MIT. Ha estat degà a la China Europe International Business School, secretari d'Estat, conseller del Banc d'Espanya, director general de l'INI i president d'Enher. Té la càtedra Banc Sabadell d'economies emergents al IESE.

“És caricaturesc dir que som una economia basada en el totxo i el turisme, perquè és clar que estem molt diversificats; ara bé, el que necessitem és un turisme de qualitat amb sous elevats”

estructurals que facilitin un canvi de model econòmic cap a sectors de més productivitat. El fracàs escolar, la formació professional, el paper de la universitat, la recerca, la mobilitat geogràfica dels treballadors i un model econòmic basat en el sector immobiliari i el turisme van acaparar el protagonisme en el debat.

Formació professional

“Hi ha molt mite amb la sobrequalificació dels joves a Catalunya perquè, al final, el nombre d'universitaris aquí és similar al d'altres places europees”, va afirmar Paluzie, i hi va afegir: “On sí que anem al darrere és en el fracàs escolar, perquè els estudis intermedis no aconsegueixen atraure

alumnes que acaben deixant l'escola.” La falta de prestigi que malauradament encara arrossega la formació professional va ser destacada per Coello i Montalvo com un problema que s'haurà d'afrontar

Constaten millores, però preocupa l'entorn internacional

en els propers anys.

“L'estructura de la nostra economia ha de canviar molt i, per començar, cal denunciar que en el futur pagarem molt cares les retallades que en aquests últims anys hem aplicat a la recerca i la innovació”,

va subratllar Coello. L'enginyer, però, va reconèixer que en els últims anys s'ha produït una millora, potser com a conseqüència de la forta destrucció d'ocupació i de la necessitat de tirar endavant: “Avui dia hi ha molta més gent que empen i que posa en marxa un negoci que no pas abans de la crisi.”

No obstant això, tots els participants en el debat van coincidir que els canvis en l'educació i la recerca són a llarg termini, i que al país li cal una teràpia de xoc per mirar de reduir la taxa d'atur, especialment elevat en alguns col·lectius. Polítiques actives d'ocupació i, un cop més, el model del món immobiliari i el turisme com a taula de salvació van centrar

la part final de la tertúlia.

El cambrer suís

“Jo, pel que fa a l'estructura productiva de l'economia, sóc optimista, perquè la construcció té ara menys pes en l'economia

A llarg termini, reclamen canvis estructurals per ser més productius

que abans de la crisi i, de fet, s'ha estabilitzat amb un pes en el PIB per sota de la mitjana europea”, va indicar Sofia Rodríguez. Quant al turisme, l'economista en cap del Banc Sabadell va subratllar que és un dels principals ac-

tius del país, sense oblidar altres sectors.

“També hi ha altres activitats –hi va afegir– com ara el transport, l'agroalimentació, l'automòbil i la química en què estem creixent de manera important i, avui dia, tenim una economia més diversificada del que sembla.”

Alfred Pastor, de l'iese, va fer una interessant aportació en aquest punt del debat: “És caricaturesc dir que som una economia basada en el totxo i el turisme, perquè és clar que està molt més diversificada que fa deu anys. Ara bé, el que necessitem és un turisme de qualitat que permeti a un cambrer guanyar 2.400 euros al mes i no els 800 euros que ara cobra un cambrer espanyol.”

“El que necessitem –hi va afegir– són llocs de treball que generin bons sous, perquè el cambrer suís que cobra 2.400 euros al mes accepta el lloc de treball, mentre que l'espanyol no vol aquest tipus de feina.”

Les millores en educació i recerca esdevenen clau per al futur

Malgrat això, Montalvo no tindrà ara miraments i va opinar que ara hem de potenciar el que millor sabem fer per crear ocupació, encara que sí que calen reformes més profundes per canviar el model a llarg termini. Un argu-

Converses amb el Banc Sabadell La sortida de la crisi

D'esquerra a dreta, Joaquim Coello, Sofia Rodríguez, Alfred Pastor, Lluís Martínez (director adjunt d'El Punt Avui i moderador del debat), José García Montalvo i Elisenda Paluzie, en un plató d'El Punt Avui Televisió ■ JOSEP LOSADA

ment que va rebre l'aprovació de Pastor: "Ara és millor un lloc de treball dolent que res, d'acord. A llarg termini, però, cal fer esforços per canviar el mercat laboral cap a un de més productiu."

La gestió política, doncs, va cobrar aquí un protagonisme ineludible. "Al final els problemes de l'ocupació no es resolen a curt termini. Calen polítiques a llarg termini i els polítics no miren més enllà de quatre anys, en espera de la reelecció", va assenyalar Coello. "Però no són els polítics –va respondre Pastor– els que han d'arreglar les coses, sinó els ciutadans, que s'han d'esforçar per fer-ho o, en tot cas, perquè els polítics ho facin bé." Per Montalvo, s'ha de produir un canvi de mentalitat entre la societat: "Jo pago els meus impostos i exigeixo que les coses es facin bé."

En definitiva, els economistes reunits per El Punt Avui Televisió confien que hi haurà un futur millor per a l'economia ca-

talana i que probablement ja ha passat el pitjor de la crisi, però van remarcar que el camí per assolir un benestar perceptible i generalitzat per a tota la ciutadania encara serà llarg. "Les estretors dels últims anys probablement continuaran: no estem cada dia més tristos, això és cert, però l'alegria no tornarà ben bé", va sintetitzar Alfred Pastor, que va concloure: "En els

"Les estretors dels últims anys continuaran", afirma Pastor

pròxims anys, l'economia es mourà per sota del seu potencial."

Política i deute

Montalvo va posar sobre la taula dos aspectes que, al seu parer, estan frenant l'economia i que s'haurien de superar per aconseguir que s'enlairi amb més força. Per una banda, el cate-

dràtic de la UPF va mencionar els processos electorals i la situació política en general, que creen incertesa. I, per l'altra, el gran endeutament que encara arrossega el sector privat i el públic com a

conseqüència de la crisi: "Les famílies s'estan desendutant de manera més o menys ràpida, però no els estats, als quals els està costant més perquè precisament han actuat com a suport a les famílies."

I és que la clau de tot plegat és saber si l'actual ritme de creixement de l'economia es podrà mantenir en el temps per evitar una recaiguda i facilitar que la millora arribi a tota la ciutadania. ■

MIRADOR

Lluís Martínez

El que queda per fer

Davant la pregunta de si ara mateix estem millor, pitjor o igual que fa un any, hi ha una resposta gairebé unànime de tots els participants al debat organitzat per El Punt Avui i el Banc Sabadell: millor, molt millor. Cert, però quan s'avança en la discussió apareixen les febleses i el que queda per fer.

Que és molt. La primera prova del camí que li queda per recórrer, a l'economia catalana, és la taxa d'atur. Massa elevada: com explica el professor García Montalvo, el que aquí es veu com a acceptable, als països europeus es conceptua com preocupant.

El professor Pastor assenyala una feblesa important. Hem d'aprendre a generar llocs de treball bons i ben pagats,

perquè, si no, posem en perill el present i el futur. Joaquim Coello avisa, i en això coincideixen altres ponents, que la crisi ha generat molta més desigualtat.

La solució? Dificil, perquè durant massa temps hem descuidat l'educació. Cal una millor formació professional, adaptada a les necessitats i que no sigui un mer passatemps, per donar sortida als milers i milers de joves que no tenen ni ofici ni benefici.

Tot ho fem malament? No: la xarxa productiva ha resistit i en alguna cosa l'encertem quan les taxes d'exportació creixen. I no hem descuidat la recerca, perquè hem buscat a Europa els fons que Madrid ens negava. Queda molt per fer, però anem en la direcció correcta.

Les frases

"El problema de l'ocupació no el resolrem creant molts llocs de treball, sinó ocupació de qualitat"

Alfred Pastor

"Cal destacar que avui dia hi ha molta més gent que empra i posa en marxa un negoci que no pas abans de la crisi"

Joaquim Coello

"Hi ha molt mite amb la sobrequalificació dels joves, perquè el nombre d'universitaris és similar al d'altres places europees"

Elisenda Paluzie

"A curt termini, hem de fer el que sabem per crear ocupació, i canviar d'estratègia per al llarg termini"

José García Montalvo

"La construcció ja s'ha estabilitzat i el seu pes en el PIB se situa ara per sota de la mitjana europea"

Sofia Rodríguez

"Necessitem un turisme de qualitat que permeti a un cambrer guanyar 2.400 euros al mes"

Alfred Pastor

"L'estructura de la nostra economia ha de canviar molt, i hem de denunciar la retallada en recerca"

Joaquim Coello

"Tenim una economia força diversificada, més enllà del sector immobiliari i el turisme"

Sofia Rodríguez

"El gran problema que té a hores d'ara l'economia per enlairar-se és l'elevat endeutament"

José García Montalvo